

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
Odbor štrukturálnej politiky

Sekretariát monitorovacieho výboru pre program SAPARD

**Záznam zo 7. riadneho zasadnutia Monitorovacieho výboru pre program SAPARD zo
dňa 14. decembra 2004**

Prítomní: podľa prezenčnej listiny (príloha č. 1)

Miesto konania: Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava,
miestnosť č.305

Program:

1. 11⁰⁰ hod - Otvorenie zasadnutia (uvítanie a predstavenie účastníkov)
2. 11⁰⁵ hod – Agenda zasadnutia (prezentácia a odsúhlasenie)
3. 11¹⁰ hod – Príhovor zástupcov Európskej komisie
4. 11²⁰ hod – Informácia o implementácii programu SAPARD
5. 11⁵⁵ hod – Odporúčania zo strednodobého hodnotenia programu SAPARD – informácia
 - schválenie
6. 12¹⁰ hod – Projekt „Regionálna analýza“ (dánski experti)
 - diskusia
7. 12⁵⁵ hod – Zmeny vo finančných tabuľkách
 - schválenie
8. 13¹⁰ hod - Rôzne
9. 13⁴⁰ hod – Informácia o ďalšom zasadnutí MV
10. 13⁴⁵ hod - Záver

K bodu č. 1:

Zasadnutie otvoril **Karol Zimmer (KZ)**, predseda Monitorovacieho výboru (MV) pre program SAPARD a generálny riaditeľ sekcie medzinárodných záležitostí, MP SR, ktorý zároveň privítal zúčastnených.

Rokovania sa zúčastnilo 15 členov alebo ich náhradníkov, takže v zmysle čl. 9 Štatútu bol MV **uznášaniaschopný**.

K bodu č. 2

KZ Informoval o návrhu programu Monitorovacieho výboru. MV s návrhom programu súhlasil a zároveň schválil zápisnicu z predchádzajúceho zasadnutia MV.

K bodu č. 3

Christine Meisinger (CHM) úvodným slovom zhrnula účasť EK v procese monitorovania programu a vyzdvihla potrebu pravidelného zasielania informácií na Komisiu. Vzhľadom na zmeny, ktoré prebiehajú na generálnom riaditeľstve predstavila svoju nástupkyňu **Taru Haapaniemi (TH)** a poďakovala za predchádzajúcu spoluprácu.

TH prejavila potešenie pracovať so Slovenskou republikou na programe SAPARD a verí vo vzájomnú plodnú spoluprácu.

K bodu č. 4

KZ požiadal o informácie ohľadne implementácie programu **Alenu Kuruczovú (AK)**, ktorá podala všeobecný prehľad o implementácii programu. Osobitne sa venovala opatreniam č.1 *Investície do poľnohospodárskych podnikov* /ďalej len opatrenie č.1/ a č.2 *Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych a rybných výrobkov* /ďalej len opatrenie č.2/, ktoré sú uzatvorené. Uviedla, že k 31.10. 2004 bolo z 957 schválených projektov v celkovej sume 4 622 mil. Sk zrealizovaných platieb v projektoch v počte 522 v sume 1 530 mil. Sk, čo predstavuje 35 %. K 31.12.2004 údaj realizovaných platieb predstavuje 40 %. Ukončených projektov bolo 250 s vyplatenou sumou 1 236 mil. Sk.

Ďalej sa **AK** venovala časti finančný monitoring. V opatrení č.2 bolo ukončených 133 projektov v celkovej sume takmer 1 mld. Sk. Zamietnutých bolo 189 projektov z dôvodu nedostatku disponibilných zdrojov.

V opatrení č.3 Zakladanie výrobné - odbytových organizácií výrobcov /ďalej len opatrenie č. 3/ ešte nedochádza k čerpaniu prostriedkov.

Opatrenie č.4 *Diverzifikačné činnosti vo vidieckom priestore* je rozdelené na infraštruktúrne a neinfraštruktúrne. V neinfraštruktúrnych realizácia ešte len prebieha a v roku 2005 dôjde k podstatnému nárastu čerpania prostriedkov.

V opatrení č. 5 – *Lesné hospodárstvo* sa čerpali finančné prostriedky na 18 projektov s investovaním do strojov a technológií a na 1 projekt do informačných systémov.

V opatrení č. 9 - *Technická pomoc* sa čerpalo na 3 projekty, ktoré zahŕňajú výdavky na stretnutia a na propagačné materiály.

Následne sa **AK venovala** záverečnej štatistike z opatrení č. 1 a č. 2, ktorá bola zrejma zo zaslaných podkladov členom a náhradníkom MV.

Z hľadiska znižovania vyplácania uviedla, že vyplatená suma bola znížená o 4,32 % s čím sa však počítalo, preto bolo na začiatku kontrahovaných cca. 106 %. Dôvodom znižovania bolo hlavne to, že realizované sumy boli nižšie ako bolo uvedené na zmluve.

Ohľadne problematiky finančnej kontroly uviedla **AK**, že fyzická kontrola bola vykonaná ku dňu kontrahovania projektov, čo bolo v máji 2004. Druhá kontrola sa vykonáva pred každou vykonanou platbou, a to nasledovne:

- priebežná platobná kontrola,
- priebežná náhodná kontrola,
- následná náhodná kontrola.

Prezentáciu uzavrela **AK** prehľadom ukončených projektov v rámci opatrenia č. 1 a č.2.

KZ poďakoval za prezentáciu a otvoril priestor na otázky a diskusiu.

Juraj Kerekeš (JK) sa zaujímal sa o to či sa vedie štatistika aj o prípadoch keď žiadateľ odstúpil od čerpania prostriedkov na vlastnú žiadosť.

AK odpovedala, že takéto prípady sa vyskytli, ale boli len dva.

Tamara Makedonová (TM) žiadala informáciu o citlivých sektoroch.

AK odpovedala, že takáto štatistika bola predložená na predchádzajúcom zasadnutí MV. Na budúcom bude predložený materiál 5 citlivých sektorov k 31.12.2004.

Daniel Ács (DA) sa zaujímal čo vlastne citlivé sektory sú. **AK** odpovedala, že sú to sektory stanovené EK, kde sa sleduje či došlo k nárastu vplyvom investícií z programu.

Adriana Verešpejová (AV) sa zaujímal o oneskorené vyplácanie platieb a v súvislosti s tým predostrela problematiku hlavne obcí s vyplácaním úrokov.

Na otázku reagoval **Vadim Haraj (VH)**, ktorý uviedol, že vďaka enormnému nárastu projektov v poslednom kole, prebudovávaniu PPA, meškaniu prostriedkov EK, prebudovávaniu IS, došlo k posunu o 5 mesiacov, ktorý bol znížený na 4 mesiace. V agentúre už boli prijaté opatrenia, aby sa stihli spracovať všetky opatrenia. Zároveň aj rozširovanie PPA o zamestnancov vyžadovalo finančné prostriedky. Na druhej strane často aj samotné obce žiadajú o zmenu termínu, čím sa stráca veľa času - vypadne kontrola, treba znovu všetko naplánovať.

Všetko sa zosúladí a dôjde k vyrovnaniu; nie len obce majú tieto problémy

JK požiadal o bližšiu špecifikáciu prílohy č. 6. - Dôvody nevyplatenia finančnej pomoci na základe predložených žiadostí o platbu.

Odpovedala **AK**, ktorá uviedla, že presne nevie špecifikovať, pretože je tam uvedená široká škála dôvodov, ale môže dodať vypracované dôvody nevyplatenia finančnej pomoci. Odpoveď doplnil **VH**, ktorý informoval, že čo sa týka obcí, časté sú duplicitné náklady za projektovú dokumentáciu, ktoré súvisia s poradcom; ďalej rôzne veci prefinancované už pred podpisom zmluvy, rôzne položky uvedené inak v zmluve inak vo faktúrach – čo sú následné neuznatelné náklady. Kontrola skúma položku po položke či všetko súhlasí alebo nie. Ďalej môže ísť o nepodporovateľné náklady – stavebné, ktoré nesúvisia s opatreniami. **AK** uviedla, že obce si vedú veľmi dobre. Približne 4 % zníženie je veľmi nízke.

KZ požiadal PPA o rozčlenenie neuznatelných nákladov podľa opatrení- tvorí jeden zo záverov MV programu.

Opatrenia č. 8. Rozvoj ľudských zdrojov /ďalej len opatrenie č. 8/ a č. 9. Technická pomoc /ďalej len opatrenie č. 9/ prezentovala **Alexandra Nyersová (AN)**. Uviedla, že v opatrení č. 8 je 9 projektov, z toho ani jeden ukončený, čiže k čerpaniu nedošlo. V opatrení č. 9 je 19 projektov, z toho 15 ukončených, 4 prebiehajú. 8,3 mil. Sk bolo refundovaných. Na ostatných projektoch prebieha kontrola.

Opatrenie č. 7 Pozemkové úpravy prezentoval **Mikuláš Tekel' (MT)**. Uviedol, že bolo predložených 110 projektov na sumu 461mil. Sk a na celkovú výmeru 120 tis. ha. Z dôvodu počtu merných jednotiek došlo k znižovaniu prostriedkov. Doteraz boli vykonané práce za 243,14 mil. Sk, z toho bolo refundované 175 mil. Sk čo predstavuje 52 % zo 461mil. Sk. V

tomto opatrení došlo k 100 % plneniu, neboli žiadne problémy s úhradami, termínmi. Predkladalo sa len toľko projektov, koľko bolo peňazí. Pre prípravu projektov sa používa:

- metodický návod , v ktorom sa posudzuje územie a vyhodnocuje sa podľa bodových kritérií,
- verejné obstarávanie podľa inštrukcií EK na uzatváranie zmlúv.

Monitoring projektov vykonávajú zodpovedné osoby na troch úrovniach, ktoré majú svojich zodpovedných projektantov nasledovne:

- okresná úroveň vedúci projektu
- krajská úroveň koordinátor
- ústredná úroveň hlavný koordinátor

Kontroly výkonu práce vykonávajú všetci traja zodpovední nasledovne:

- vedúci projektu 1x týždenné
- koordinátor 1x mesačne
- hlavný koordinátor 1x štvrťročne

Každú faktúru kontroluje: vedúci projektu, koordinátor, hlavný koordinátor.

K bodu č. 5

Informáciu ohľadne odporúčania zo strednodobého hodnotenia programu prezentovala **Nora Gyureová (NG)**. Referovala, že záverečná správa strednodobého hodnotenia bola predložená v novembri 2003. Na základe pripomienok MP SR, PPA a členov MV bola prepracovaná a doplnená ďalším prieskumom. Povinnou súčasťou správy bol aj súbor odporúčaní pre program SAPARD, ktorý mal napomôcť lepšej implementácii programu. RO vypracoval na odporúčania hodnotenie a nadväzujúce aktivity. Tento materiál bol predložený v rámci pripomienkového konania sekciám MP SR a následne bol schválený na porade vedenia. Odporúčania strednodobého hodnotenia programu SAPARD mali veľký význam pri tvorbe SOP P-RV. Zároveň požiadala **NG** o schválenie tohto materiálu. Schválenie tvorí ďalší zo záverov MV.

K bodu č. 6

Projekt „regionálna analýza“ predstavil expert z Dánska **Morten Kvistgaard (MK)**. Prezentoval analýzu, ktorú vypracovala spoločnosť Kvistgaard Consult v spolupráci s Výskumným ústavom ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva.

V prezentácii predstavil:

- ciele regionálnej analýzy,
- hlavné problémy a otázky,
- výsledky,
- všeobecné odporúčania.

Dôležitou otázkou, ktorá vyplýva z analýzy je či v budúcnosti by mali byť aplikované široké horizontálne programy alebo skôr regionálne programy. Otázka regionálneho sústredenia je dôležitá hlavne pre nadchádzajúce programovacie obdobie 2007-2014. Preto sa na základe regionálnej analýzy odporúča:

- cieľiť na regionálne potreby a problémy,
- zaistiť diferencovanú podporovateľnosť a diferencované selekčné kritériá.

Materiál bude do konca roka finalizovaný so zapracovanými pripomienkami.

KZ poďakoval za prezentácie a uviedol, že v priebehu 2 týždňov sa zašlú otázky členov a náhradníkov MV dánskym expertom k regionálnej analýze. Do 3. januára 2005 stanovil **KZ** termín na zasielanie pripomienok na sekretariát MV pre program SAPARD. Regionálna

analýzy bude po zapracovaní pripomienok dánskymi expertami následne preložená do slovenského jazyka, zaslaná členom MV a zverejnená na www.mpsr.sk a www.apa.sk.

AV uviedla, že Vidiecky parlament /VIPA/ vypracoval podobnú štúdiu, v ktorej podobne odporúčajú skôr regionálne programy ako horizontálne. Príčinu vidí v nedostatku beneficentov. Obdobne program LEADER je zameraný na investície do statkov a zabezpečenie zvýšenia financovania. Analýza sa nachádza na stránke sociologického ústavu a bude k dispozícii aj v anglickom jazyku.

Ďalšiu pripomienku mal **Ivan Jung (IJ)**, a to v zmysle zohľadnenia stavu, ktorý nastáva vzhľadom k financovaniu z Plánu rozvoja vidieka. Ďalej uviedol, že je potrebné urobiť analýzu jednotlivých krajov, pretože sa na prvý pohľad sa zdá, že kraj je silný, ale financie môžu ísť napríklad len na jeden silnejší subjekt.

Juraj Kerekeš (JK) navrhol, aby sa robili analýzy v rámci jednotlivých krajov a aby bolo zameranie väčšie smerom na východ ako na západ Slovenska. Zároveň pochválil a ocenil analýzu a navrhol vyhnúť sa pohľadu na diferencovanú podporovateľnosť a výberové kritériá a viac sa zamerať na podporu diferenciácie regionálnych služieb.

VH sa zapojil do diskusie s dvoma stanoviskami. Prvé sa týkalo pohľadu na analýzu programu s tým, že tu sa jedná o zabezpečenie konkurencieschopnosti podnikov a nie minimalizáciu štrukturálnych rozdielov medzi regiónmi. Druhé stanovisko sa týkalo programovania- jedným z cieľov programu bola príprava na čerpanie štrukturálnych fondov a plánu rozvoja vidieka. Pre nečerpanie pri regionálnom smerovaní prišlo k zmene kritérií; kritériá v programe boli zmäkčené. Musel sa odbúrať dotačný rámec, až potom nastalo ozajstné čerpanie v sektoroch. Analýza ani námietky nezohľadňujú ostatné hľadiská ako LFA alebo agroenvironmentálne schémy, ktoré sa budú uplatňovať. Ďalšími pozitívami programu bolo hlavne to, že sa vybudoval systém a implementovali sa poznatky z programu do SOP P-RV.

KZ rovnako skonštatoval, že cieľom programu nebolo riešiť regionálne disparity, hlavne v opatrení č. 1 a č.2. Program bol dobre regionálne smerovaný, len nefungoval. Za prvý rok, keď bol program regionálne diferencovaný bolo prijatých 190 projektov, čo sa muselo riešiť. Za ďalší ½ rok 1000 projektov. K problematike či má byť SOP P-RV viac regionálny ako horizontálny uviedol, že samotný fond EAGGF nie je primárne zameraný na regionálne rozdiely ale na zvýšenie konkurencieschopnosti. Regionálny rozvoj riešia najmä fondy ERDF a ESF. Napriek tomu môže dať Riadiaci orgán veci regionálny pohľad, ako to urobil MV SO, kedy sa v hodnotiacich kritériách zvýhodňujú projekty v oblastiach s vysokou nezamestnanosťou.

MK sa poďakoval za pripomienky a ubezpečil, že ich zoberie do úvahy. Poznamenal, že MP SR prekonáva ťažkú situáciu. Muselo implementovať naraz všetky tri programy – SAPARD, SOP P-RV a Plán rozvoja vidieka, čo je neľahká úloha. Tieto programy riešia rozdielne problémy krajiny. V programovacom období 2007-2013 sa navrhuje všetky tri programy zlúčiť do jedného dokumentu. Výzva pre MP SR spočíva hlavne v tom, aby sa poučilo a bolo schopné urobiť jeden dokument, ktorý bude odrážať všetky potreby. Na záver uviedol, že je rád, že tak MP SR ako aj PPA si tento potenciál uvedomujú.

K bodu č.7

Zmeny vo finančných tabuľkách prezentoval **Ján Beňadik /JB/**

Podľa čl. 7(4) technická pomoc EÚ nariadenia EK č. 1268/1999 je potrebné oficiálne schváliť využitie úrokov. Finančné prostriedky – úroky sa majú využiť v rámci opatrenia 4b, ale nakoľko MV dňa 19.11. 2003 sa schválil využitie úrokov v rámci opatrenia č. 9, je potrebné opätovné schválenie využitia úrokov v opatrení 4b. **JB** požiadal o takéto schválenie finančných tabuliek.

KZ uviedol, že na základe AFA 2003 ide 135 458 eur podľa článku 7(4) do opatrenia č. 1 a úroky sa budú využívať v rámci opatrenia č. 4b.

AK uviedla, že úroky predstavujú sumu 37 000 eur.

KZ skonštatoval, že MV zmeny vo finančných tabuľkách jednohlasne schválil.

MV jednohlasne schválil zmeny vo finančných tabuľkách.

K bodu č.8

Lajos Tuba (LT) uviedol v súvislosti s regionálnou mapou štátnej pomoci, že HDP Bratislavy je vytvárané aj ľuďmi, ktorí nemajú trvalé bydlisko na území mesta Bratislava.

K bodu č. 9

KZ poďakoval za účasť a uzavrel zasadnutie MV s informáciou, že predpokladané zasadnutie MV bude v polovici budúceho roka.

Monitorovací výbor pre program SAPARD:

a) berie na vedomie

- informáciu o aktuálnom stave v rámci Programu SAPARD
- informáciu o budúcom zasadnutí MV

b) schvaľuje:

- odporúčania zo strednodobého hodnotenia programu SAPARD
- zmeny vo finančných tabuľkách ; využitie úrokov v opatrení 4b - presun finančných prostriedkov podľa nariadenia 1268/1999 čl. 7(4)
- presun 135 458 eur podľa článku 7(4) AFA 2003 do opatrenia č. 1

c) ukladá

- PPA preskúmať možnosť a prípadne vypracovať materiál neuznatelných nákladov podľa jednotlivých opatrení

T: nasledujúce zasadnutie MV

Zodpovedný: Vadim Haraj

- sekretariátu MV pre program SAPARD zverejniť zápisnicu na www.mpsr.sk, www.apa.sk
- sekretariátu MV zverejniť odporúčania zo strednodobého hodnotenia programu SAPARD a regionálnu analýzu na www.mpsr.sk, www.apa.sk

T: január 2005

Zodpovedný: Sekretariát MV pre program SAPARD

Bratislava: 31. januára 2005

Vypracovala: Karin Murániová
Alexandra Nyersová

Schválili:

Ján B e ň a d i k
riaditeľ sekretariátu

Karol Z i m m e r
predseda

MV pre program SAPARD

MV pre program SAPARD